

ΒΙΒΗ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ - ΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Ἐπιγραφικὰ χαράγματα ἀπὸ τὸ ἄντρον τῶν Λειβηθρίδων

Τὸ Λειβήθριον ἄντρον στὸν Ἐλικῶνα εἶναι γνωστὸ ἀπὸ τὸν Στράβωνα καὶ τὸν Πausανία.

Στράβ. 9,410 C: ἐνταῦθα (sc. ἐν τῷ Ἐλικῶνι) δ' ἐστὶ τό τε τῶν Μουσῶν ἱερόν καὶ ἡ Ἴππου κρήνη καὶ τὸ τῶν Λειβηθρίδων νυμφῶν ἄντρον· ἐξ οὗ τεκμαίροισ' ἄν τις Θοῤῃκας εἶναι τοὺς τὸν Ἐλικῶνα ταῖς Μούσαις καθιερώσαντας, οἳ καὶ τὴν Πιερίδα καὶ τὸ Λειβήθρον καὶ τὴν Πίμπλειαν ταῖς αὐταῖς θεαῖς ἀνέδειξαν (ἐκαλοῦντο δὲ Πίερες, ἐκλιπόντων δ' ἐκείνων Μακεδόνες νῦν ἔχουσι τὰ χωρία ταῦτα)· εἴρηται δ' ὅτι τὴν χώραν ταύτην ἐπόκησάν ποτε Θοῤῃκες βιασάμενοι τοὺς Βοιωτοὺς καὶ Πελασγοὶ καὶ ἄλλοι βάρβαροι.¹

Στράβ. 10,471 C: Πιερία γὰρ καὶ Ὀλυμπος καὶ Πίμπλα καὶ Λειβήθρον τὸ παλαιὸν ἦν Θοῤῃκια χωρία καὶ ὄρη (νῦν δ' ἔχουσι Μακεδόνες) τὸν τε Ἐλικῶνα καθιέρωσαν ταῖς Μούσαις Θοῤῃκες οἳ τὴν Βοιωτίαν ἐποικήσαντες (οἵπερ καὶ τὸ τῶν Λειβηθριάδων Νυμφῶν ἄντρον καθιέρωσαν).

Πaus. 9,34.4: Κορωνεῖας δὲ σταδίους ὡς τεσσαράκοντα ὄρος ἀπέχει τὸ Λιβήθριον, ἀγάλματα δὲ ἐν αὐτῷ Μουσῶν τε καὶ νυμφῶν ἐπίκλησίν ἐστι Λιβηθρίων· καὶ πηγαί - τὴν μὲν Λιβηθριάδα ὀνομάζουσιν, ἡ δὲ ἕτέρα Πέτρα <κέκληται> - γυναικὸς μαστοῖς εἰσιν εἰκασμένοι, καὶ ὁμοιον γάλακτι ὕδωρ ἀπ' αὐτῶν ἄνεισιν.

Μαρτυρίες γιὰ τὴν λατρεία ἀλλὰ καὶ τὴν ὀνομασία τῶν Νυμφῶν ἔφερε στὸ φῶς ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ποὺ διεξήγαγε ἡ Ἐφορεία Σπηλαιολογίας στὸ σπήλαιο τῆς Ἁγ. Τριάδος ποὺ βρίσκεται στὶς ΒΑ κλιτύες τοῦ Ἐλικῶνος πάνω στὸ ὕψωμα «Κορυφή» (ὑψ. 823 μ.) δυτικῶς τοῦ χωριοῦ Ἁγία Τριάδα.²

Ἡ ταύτιση τοῦ σπηλαίου τῆς Ἁγ. Τριάδας, ὅπως κοινῶς ὀνομάζεται ἀπὸ τὸ παρακείμενο χωριό, πρὸς τὸ Λιβήθριον ἄντρον τοῦ Στράβωνος καὶ τοῦ Πausανίου στηρίχθηκε στὰ ἐνεπίγραφα εἰδῶλια καὶ ὄστρακα ποὺ ἤλθαν στὸ φῶς.³ Σημειωτέον ὅτι πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς τὸ ἄντρον ἦταν γνωστὸ ὡς τῆς Κορωνεῖας Νύμφης ἀπὸ ἐπιγραφὴ χαραγμένη στὸν βράχο δεξιὰ

1. Κριτ. ὑπόμν.: Λειβήθρον DE λίβ- BC. Λειβηθριάδων DE λίβ- BC.

2. Βλ. Βιβὴ Βασιλοπούλου, *Ἀπὸ το ἄντρο των Λειβηθρίδων στον Ελικώνα, Ἐπετηρὶς τῆς Ἐταιρείας Βοιωτικῶν Μελετῶν*, τόμ. Γ', τεύχ. α' (Γ' Διεθνὲς Συνέδριο Βοιωτικῶν Μελετῶν, Θήβα, 4-8 Σεπτεμβρίου 1996), Ἀθήνα 2000, 404-431.

3. Βλ. Βασιλοπούλου, ὁ.π. σελ. 411. Πρβλ. τῆς ἰδίας, *AI 50 B2* (1995) [2002] 834, πίν. 255 (*SEG* 49, 517). Βλ. ἐπίσης, Αικατερίνη Κυπαρίσση-Αποστολικά, *Σπήλαια καὶ σπηλαιοπεριβάλλον*, στο Α. Βλαχόπουλος (επιμ.), *Αρχαιολογία. Εὐβοία καὶ Στερεὰ Ελλάδα*, Ἀθήνα 2008, 33-36. Στὸ σπήλαιο καὶ σὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐνεπίγραφα εἰδῶλια καὶ ἀγγεῖα ἀναφέρεται καὶ ἡ Στέλλα Κατσαροῦ, *Λατρεία Πανός καὶ Νυμφῶν σε σπήλαιο τῆς ἀρχαίας Φωκίδας στον Παρνασσό*, *ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΟΝ 2* (2013) [www.grammateion.gr] 33-40, ἐιδικῶς 36-37, καὶ σημ. 24 καὶ 25.

παρά την είσοδό του. «Η Νύμφη αυτή, φαίνεται συγκατοίκησε ταυτόχρονα ή διαδοχικά με τις Λειβηθρίδες».⁴

1. Τμήμα κορμού σανιδομόρφου ἀρχαϊκοῦ εἰδωλίου.

Μνεία καὶ φωτ.: Βιβὴ Βασιλοπούλου, (Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας - Σπηλαιολογίας), *Ἡμερολόγιο 1997*, (Οκτ.). Μνεία: Αικατερίνη Κυπαρίσση-Αποστολικά, Σπήλαια και σπηλαιοπεριβάλλον, στο Α. Βλαχόπουλος (επιμ.), *Αρχαιολογία. Εύβοια και Στερεά Ελλάδα*, Αθήνα 2008, 33. Φωτ.: Margherita Bonanno-Αραβαντινού, Ο Ελικώνας και η περιοχή του, αὐτόθι, 264, εικ. 433.

Δημ. (τοῦ εἰδωλίου): Βιβὴ Βασιλοπούλου, Από το άντρο των Λειβηθρίδων στον Ελικώνα, *Ἐπετηρὶς τῆς Ἑταιρείας Βοιωτικῶν Μελετῶν*, τόμ. Γ', τεῦχ. α', Αθήνα 2000, 404-431, εἰδ. σελ. 410-411, ἀρ. 8, σελ. 422, εἰκ. 8 (*Bull. Épigr.* 2009, 255· *SEG* 58, 438).

Τέλη τοῦ 6ου αἰ. π.Χ.

[- -]νφας Λειβεσθριάδεσι Πυθια[ς? - -]

[- -]νφας· τὸ γράμμα πρὸ τοῦ φῖ μπορεῖ νὰ εἶναι λάμδα, νῖ ἢ ὕψιλον.⁵ Ἡ κλίση τῆς ἀριστερῆς κεραίας καὶ τὸ μέγεθος τῆς δεξιᾶς καθιστοῦν τὸ Ν πιθανώτερο. Προτείνουμε τὴν συμπλήρωση [- -Νύ]νφα<ι>ς.

Πυθια[ς?]: τὸ ὄνομα μπορεῖ νὰ εἶναι ἀρσενικό, Πυθίας, βλ. Fraser - Matthews, *LGPN* III B, 366, s.v., ἢ θηλυκό, Πυθιάς, βλ. Osborne - Byrne, *LGPN* II, 385, s.v., Fraser - Matthews, *LGPN* III A, 380 s.v.

2. Ἀττική μελανόμορφη σκυφοειδῆς κύλιξ.

Ἀλεξάνδρα Ζαμπίτη - Βιβὴ Βασιλοπούλου, Κεραμική ἀρχαϊκῆς και κλασικῆς περιόδου ἀπὸ το Λειβήθριο άντρο του Ελικώνα, *Ἐπετηρὶς τῆς Ἑταιρείας Βοιωτικῶν Μελετῶν*, τόμ. 4, τεῦχ. α', Αθήνα 2008, 445-472, εἰδ. σελ. 450 καὶ σελ. 466, εἰκ. 19. (Ἀρ. εὐρ. Ἁγ. Τριάδ. 225) [*SEG* 49, 517].⁶

Α' τέταρτο τοῦ 5ου αἰ. π.Χ.

[- - Λ]ειβεσθριάδεσι.

Οἱ δύο ἐπιγραφές (1, 2) δίδουν τὴν μορφή τοῦ ὀνόματος τῶν νυμφῶν ὡς Λειβησθριάδες. Βεβαιώνουν ἔτσι τὴν γραφή τῆς πρώτης συλλαβῆς (ει) τῆς λέξεως ποὺ παρέχουν δύο (D, E)

4. Βλ. Βασιλοπούλου, ὁ.π. (σημ. 2) σελ. 406.

5. Ἡ μεταγραφή [- -]λφας παρέχει προβλήματα. Καθ' ὅσον γνωρίζομε, δὲν μαρτυρεῖται κύριο ὄνομα ἀρσενικό ἢ θηλυκό μὲ τὴν κατάληξη αὐτή· ἐξ ἄλλου ἢ συμπλήρωση λ.χ. [- -]νφας δὲν ἀπαντᾷ παρὰ στοὺς Ἑλληνιστικοὺς χρόνους, πρβλ. *IG* XII 1, 104. b.4, XII 3 Suppl. 45.6, XII 5, 1023.2. Ὀλιγώτερο πιθανὸ φαίνεται νὰ εἶναι τὸ γράμμα ὕψιλον (μὲ τὸ ἀνοικτὸ σχῆμα), διότι τὸ ἄλλο ὕψιλον τῆς λ. Πυθια[ς? - -] συνίσταται ἀπὸ μία κάθετη κεραία καὶ μία μικρότερη ἐφαπτόμενη λοξή.

6. Στὸ λῆμμα τοῦ *SEG* ἡ ἐπιγραφή δίδεται ὡς ἐξῆς: [Λ]ειβεσθριάδεσι.

κώδικες τοῦ Στράβωνος, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Θρακικοῦ τόπου Λεῖβηθρον. Ἀπὸ τὸ Θρακικὸ Λεῖβηθρον κατὰ τὸν Στράβωνα προέρχεται καὶ ὁ ὁμώνυμος τόπος (ὄρος) τῆς Βοιωτίας, στὸν ὁποῖο βρίσκεται καὶ τὸ ἄντρον, λόγω τῆς ἀποικίσεως τῆς Βοιωτίας ἀπὸ τοὺς Θράκες. Ὁ ἀρχαῖος γεωγράφος παρέχει δύο μορφές τοῦ ὀνόματος τῶν νυμφῶν: Λειβηθρίδες⁷ καὶ Λειβηθριάδες. Ἡ δευτέρα εἶναι πλησιέστατη πρὸς τὴν μαρτυρούμενη ἀπὸ τὶς δύο ἐπιγραφές μορφή (Λειβεσθριάδες) τοῦ ὀνόματος.

Τὸ τοπωνύμιον Λεῖβηθρον⁸ ἀνήκει στὰ παραγόμενα ἀπὸ ρήματα οὐσιαστικὰ ποὺ δηλώνουν τὸ ὄργανο (λ.χ. ἄροτρον, κλειθρον), τὸ μέσον (λ.χ. μῆνυτρον) καὶ κάποτε τὸν τόπο ἐνεργείας (μύλωθρον, βάθρον, θέατρον).⁹ Τὸ παράγον ρῆμα εἶναι λείβω· *χύνω, στάζω* (*LSJ*⁹, s.v.: *pour, pour forth, make a libation of*). Τὸ παραδιδόμενον ἀπὸ τὸν Πausanία ὄνομα τοῦ ἄντρου Λιβήθριον,¹⁰ καὶ πάλιν ὄνομα τόπου δηλαδή, παράγεται¹¹ ἀπὸ τὴν προηγούμενη λ. Λειβηθρον.

Τὸ παραδιδόμενον ἀπὸ τὸν Στράβωνα ὄνομα τῶν νυμφῶν Λειβηθριάδες (ἐνικ. Λειβηθριάς, -άδος) παράγεται¹² ἀπὸ τὴν λ. Λεῖβηθρον, πρβλ. ἐφυδριάς (ἀπὸ τὸ ἐπίθ. ἐφυδρος), Δρυάς (ἀπὸ τὸ οὐσ. δρῦς), Ἐλικωνιάδες (Ἐλικῶν).¹³

Ἡ μαρτυρούμενη στὶς δημοσιευόμενες ἐπιγραφές μορφή Λειβησθριάδες (ἐνικ. Λειβησθριάς, -άδος) ὑπάρχει παραλλήλως πρὸς τὴν μορφή Λειβηστριάδες,¹⁴ τὴν ὁποία παρέχουν δύο ἀδημοσίευτα ἐνεπίγραφα ὄστρακα.¹⁵ Καὶ στὶς δύο μορφές τῆς λέξεως πρὸ τοῦ προσφύματος τῆς καταλήξεως ἐμφανίζεται ἓνα -σ-, τὸ ὁποῖο δὲν ὀφείλεται στὸ θέμα τοῦ ρήματος (λεῖβ-), ἀπὸ ὅπου παράγεται ἢ λ. λειβηθρον¹⁶ καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὸ ὄνομα τῶν νυμφῶν. Τὸ -σ- αὐτὸ ἐμφανίζεται καὶ σὲ ἄλλες λέξεις, πρβλ. κελευστής (κελεύω), σεῖστρον (σεῖω), δραστήριος (δράω, -ῶ).¹⁷ Ἀπὸ τὶς παραδιδόμενες ἀπὸ τὸν Στράβωνα καὶ τὸν Πausanία μορφές τοῦ ὀνόματος τοῦ τόπου στὸν Ἐλικῶνα, τοῦ ἄντρου καὶ τῶν λατρευομένων ἐκεῖ νυμφῶν (Λεῖβηθρον, Λειβήθριον, Λειβηθριάδες, Λειβηθρίδες) προκύπτει ὅτι μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου τὸ -σ- ἐξέπεσε.¹⁸

7. Γιὰ τὴν παραγωγικὴν κατάληξιν -ις, -ιδος, ἢ ὁποία δηλώνει τὴν προέλευσιν ἀπὸ τόπου, βλ. W. W. Goodwin, *A Greek Grammar*, London 1894, 189 (παράγρ. 848.2).

8. Ὁ Φώτιος (λ 294) παραδίδει τὴν λέξιν λιβηθρα· τὰ ἐφυδρα χωρία· καὶ αἱ διαρρύσεις τῶν ὑδάτων ἀποδιδόμενη στὸν Εὐπολιν (Kassel - Austin, *PCG* V, Eurpolis fr. 466). Γιὰ τὴν γραφὴν λιβ- βλ. τὴν σημ. 9.

9. Βλ. Goodwin, *A Greek Grammar*, 187.

10. Γιὰ τὴν γραφὴν λιβ- τῆς ρίζας πρβλ. *LSJ*⁹, s.vv. λίβω (Ἡσύχ.), λιβάς, (-άδος), λιβηρός, λίβος (τό).

11. Βλ. Goodwin, *A Greek Grammar*, 188 (παράγρ. 843).

12. Γιὰ τὶς παραγωγικὰς καταλήξεις θηλυκῶν (λ.χ. Ὀρεστιάδες) ποὺ σημαίνουν καταγωγὴ ἀπὸ πρόσωπο ἢ καὶ ἀπὸ τόπο, τὸν ὁποῖο δηλώνει τὸ πρωτότυπο βλ. E. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, I, München 1953, 508, παράγρ. 3 καὶ Goodwin, *A Greek Grammar*, 188 (παράγρ. 846.2).

13. Πρβλ. Ὑδριάδες Νύμφαι, *Παλ. Ανθ.* 6,57· 9,823.

14. Γιὰ τὰ δύο συμπλέγματα τρ-, θρ- πρβλ. τὶς παραγωγικὰς καταλήξεις -τρον καὶ -θρον ποὺ ἔχουν τὴν ἴδια σημασίαν· γιὰ τὶς καταλήξεις αὐτὰς βλ. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, I, 533.

15. Τὴν πληροφορίαν ὀφείλομε στὴν ἀρχαιολόγο κ. Ἀλεξάνδρα Ζαμπίτη, ἢ ὁποία μελετᾷ τὴν κεραμικὴν τοῦ σπηλαίου· τὴν εὐχαριστοῦμε καὶ ἀπὸ τὴν θέσιν αὐτὴν γιὰ τὴν προθυμίαν της.

16. Τὸ σίγμα ἐμφανίζεται καὶ στὴν λέξιν αὐτὴν χαραγμένην σὲ ὑστεροαρχαῖκὸ ὄστρακον ποὺ βρέθηκε μαζί μὲ τὰ ἄλλα στὸ ἄντρο, ὅπως εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ἢ κ. Ζαμπίτη.

17. Γιὰ τὴν ἐμφάνισίν του μεταξὺ θέματος καὶ προσφύματος, βλ. Goodwin, *A Greek Grammar*, 185 (παράγρ. 830), H. W. Smyth, *Greek Grammar*, Cambridge (Mass.) 1954, 339 (παράγρ. 836), Schwyzer, *Griechische Grammatik*, I, 500.

18. Γιὰ τὴν ἔκπτωσιν τοῦ σίγμα βλ. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, I, 336.

Άλλα επιγραφικά χαράγματα

1. Αττικός μελανόμορφος σκύφος. Χάραγμα κάτω από το χεῖλος τοῦ ἀγγείου. Βοιωτικό ἀλφάβητο.

Άλεξάνδρα Ζαμπίτη - Βιβή Βασιλοπούλου, Κεραμική αρχαϊκής και κλασικής περιόδου από το Λειβήθριο άντρο του Ελικώνα, *Έπετηρίς τῆς Έταιρείας Βοιωτικῶν Μελετῶν*, τόμ. 4, τεῦχ. α΄, Αθήνα 2008, 450 και σελ. 467, εικ. 21. (Αρ. εὔρ. Αγ. Τριάδ. 205).

Τέλη τοῦ 6ου αἰ. - ἀρχές τοῦ 5ου αἰ. π.Χ.

Κάρανος μ' ἀνέθεκε Νύ<μ>φας Λ[εἰβεσθριάδος].¹⁹

ΜΥΦΝΣ ἐπὶ τοῦ ἀγγείου.²⁰

Κάρανος· μαρτυρεῖται στήν Βοιωτία (πιθανῶς στήν Λεβάδεια) τὸν 3ο αἰ. π.Χ., βλ. Fraser - Matthews, *LGPN III B*, 226, s.v. Για τὸ ὄνομα βλ. F. Bechtel, *Die historischen Personennamen des Griechischen bis zur Kaiserzeit*, Halle 1917, 513.

Ἡ κ. Ζαμπίτη εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς πληροφορήσει ὅτι μεταξὺ τῶν χαραγμάτων ὑπάρχουν και μερικά, στὰ ὁποῖα ἐμφανίζεται τὸ ὄνομα τῶν Νυμφῶν και τὸ ἐπίθετό τους στὸν ἐνικὸ ἀριθμό, κατὰ κανόνα σὲ δοτική (τᾶι Νύμφαι ἢ τᾶι Λειβε(σθριάδι)), ἀλλὰ και σὲ γενική (τᾶς Νύμφας),²¹ ὅπως και στήν γενική πληθυντικοῦ (Νυμφᾶν ἢ Νυμφάον). Για τὸν λόγο αὐτὸν ἀποφύγαμε νὰ διορθώσωμε τὸ ὄνομα σὲ δοτική (Νύ<μ>φα<ι>ς) και νὰ συμπληρώσωμε τὸ ἐπίθετο ἀντιστοίχως.

2. Αττική ἢ Βοιωτική μελαμβαφῆς σκυφοειδῆς κύλιξ. Χάραγμα κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος τοῦ ἀγγείου.²² Βοιωτικό ἀλφάβητο.

Άλεξάνδρα Ζαμπίτη - Βιβή Βασιλοπούλου, ὁ.π., σελ. 452 και σελ. 470, εικ. 28. Στὸ τρίτο γράμμα ἐκτὸς τῆς λοξῆς κεραίας ὑπάρχει και μία σχεδὸν ὀριζόντια ποὺ τέμνει τὸ κάτω ἄκρο τῆς καθέτου· πιθανῶτα ὀφείλεται σὲ σφάλμα τοῦ χαρακτή.

Φωτ.: Αικατερίνη Κυπαρίσση-Αποστολικά, Σπήλαια και σπηλαιοπεριβάλλον, στο Α. Βλαχόπουλος (επιμ.), *Αρχαιολογία. Εύβοια και Στερεά Ελλάδα*, Αθήνα 2008, 35, εικ. 36 (*SEG* 58, 438).

Πρῶτο ἡμισυ τοῦ 5ου αἰ. π.Χ.

Παλάμον.

Παλάμον (= Παλάμων)· πρβλ. IG V 1, 1590.2: Δεσπόσιος Παλάμονος (Λακωνία, 5ος αἰ. π.Χ.).²³ Τὸ ὄνομα εἶναι σπάνιο και δὲν μαρτυρεῖται στήν Βοιωτία. Παράγεται ἀπὸ τὸ

19. Στὴν δημοσιευμένη στὰ Πρακτικά τοῦ Δ' Διεθνοῦς Συνεδρίου Βοιωτικῶν Μελετῶν φωτογραφία (σελ. 467, εικ. 21) ἡ ἐπιγραφή διακρίνεται μέχρι τὸ Κ τοῦ ρήματος ἀνέθεκε.

20. Για τὴν παράλειψη τοῦ Μ (και τοῦ Ν, τοῦ ἄλλου ἐνρίνου) πρὸ τῶν χειλικῶν συμφῶνων βλ. L. Threatte, *The Grammar of Attic Inscriptions*, I. Phonology, Berlin 1980, 485-486.

21. Ὅταν τὸ ὄνομα τῆς θεότητος βρίσκεται στήν γενική (ἐνικὸ ἢ πληθυντικὸ ἀριθμὸ), ἐννοεῖται τὸ ἐπίθετον ἱερός, -α, -ον.

22. Ἡ ἐπιγραφή μνημονεύεται στὸ *Bull. Épiggr.* 2009, 255 και στὸ 2010, 285. Στὴν δευτέρα καταχώριση σημειώνεται ὅτι τὸ ὄνομα εἶναι νέο, βλ. ὁμως τὸ ὑπόμνημα στήν παρούσα δημοσίευση.

οὐσιαστικὸ παλάμη, βλ. Bechtel, *Die historischen Personennamen des Griechischen bis zur Kaiserzeit*, 356.

3. Ἀττικὴ ἐρυθρόμορφος κύλιξ (εἰκ. 1). Χάραγμα στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀγγείου. Βοιωτικὸ ἀλφάβητο.

Ἀλεξάνδρα Ζαμπίτη - Βιβὴ Βασιλοπούλου, ὁ.π., σελ. 453-454, καὶ σελ. 471, εἰκ. 30.

Τέλη τοῦ 6ου αἰ. π.Χ.

Νύμφαι[ς - -]ὸν ἄγαλμα θεΐαις [- - -]νάστα μ' ἀνέθεκ' εὐχσαμένα Νύμφαις.

[- -]όν· [καλ]όν· D. Knoepfler, *Bull. Épigr.* 2010, 285. || [- -]νάστα· εἶναι κατάληξη ὀνόματος θηλυκοῦ, τῆς ἀναθέτιδος τοῦ ἀγγείου. Τὸ ὄνομα μπορεῖ νὰ συμπληρωθῇ ὡς [Εὐμ]νάστα (Τάναγρα, 3ος/2ος αἰ. π.Χ.), -ῆ συμπλήρωση αὐτὴ προτείνεται ἤδη στὸ *Bull. Épigr.* 2010, 285-, [Θεομ]νάστα (Ὠρωπός, Θεσπιαί, 3ος/2ος αἰ. π.Χ.), [Θιομ]νάστα (Τάναγρα, 5ος αἰ. π.Χ.), πρβλ. ἐπίσης τὰ ὀνόματα Φιλομνάστα (Λεβάδεια, 4ος αἰ. π.Χ.), Λυσιμνάστα (Τανάγρα, Ἑλλην. χρόνων), Πηλεμνάστα (Θῆβαι, 5ος αἰ. π.Χ.).

θεΐαις· πρβλ. *IG II² 4355*: [Τηλέμαχ]ός σε ἰέρωσε Ἀσκληπιῶι ἠδὲ ὄμβωμόις | πρῶτος ἰδρυσάμενος θυσίαις θεΐαις ὑποθήκαις.

Τὸ χάραγμα εἶναι πιθανώτατα ἕξιμετρο· τὸ πρῶτο μέρος εἶναι ἐξάμετρος: Νύμφαι[ς - -]ὸν ἄγαλμα θεΐαις [- - -]. Τὸ δεῦτερο ([- -]νάστα κέ.) φαίνεται πεντάμετρος, ἀλλὰ τὸ μέτρο μετὰ τὴν μετοχὴ εὐχσαμένα παρέχει προβλήματα.

---

23. Στὸ *SEG 58*, 438 σημειώνεται ἀνεξαρτήτως ὅτι τὸ ὄνομα μαρτυρεῖται στὴν Λακωνία.

Εικ. 1. Ἡ ἐπιγραφή ὑπ' ἀρ. 3 (φωτ. Ἀλ. Ζαμπίτη)